

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI GOSPODARKI
I ROZWOJU
(NR 46)
z dnia 7 lipca 2021 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Gospodarki i Rozwoju (nr 46)

7 lipca 2021 r.

Komisja Gospodarki i Rozwoju, obradująca pod przewodnictwem posła **Krzysztofa Tchórzewskiego (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2020 r. (druk nr 1329) w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Michał Wilkowicz** pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Katarzyna Gadecka, Izabella Kulesza-Rozesłaniec, Ziemowit Uździcki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji.

Chcę tylko przypomnieć, że obowiązuje zarządzenie marszałka Sejmu dotyczące masek. Bardzo proszę obecnych na sali, żeby byli uprzejmi – ci, którzy nie mają masek – założyć maski. Ciągłe przypomina się nam jako przewodniczącym, że od społeczeństwa wymagamy pewnych rygorów, a jako przedstawiciele nie zawsze dostosowujemy się do tego. Dziękuję.

Witam panią Edytę Kosiarz, wicedyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli, oraz pana Michała Wilkowicza, również wicedyrektora w tym departamencie.

Przypominam państwu, że zgodnie z decyzją marszałek Sejmu posiedzenia Komisji i podkomisji zwołane po 16 czerwca bieżącego roku są prowadzone na ogólnych zasadach określonych w regulaminie Sejmu, co oznacza, że nie ma możliwości zdalnego udziału w posiedzeniu i zdalnego głosowania przez tablet lub komórkę. Głosowanie może odbywać się wyłącznie poprzez podniesienie ręki i przeliczenie głosów przez sekretarzy lub w sposób elektroniczny przy użyciu legitymacji poselskiej i aparatury stojącej przed państwem na stołach. Przypominam również, że w przypadku członków Komisji zabranie głosu jest możliwe poprzez zalogowanie się legitymacją. Natomiast goście chcący zabrać głos muszą przyłożyć pastylkę z lewej strony głośnika, aby aktywować mikrofon.

Porządek dzienny posiedzenia przewiduje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2020 r. (druk nr 1329) w zakresie działania Komisji. Czy są uwagi do porządku dziennego posiedzenia? Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznaję porządek dzienny za przyjęty. Nie słyszę sprzeciwu. Przystępujemy do realizacji porządku dziennego.

Informuję, że marszałek Sejmu 23 czerwca bieżącego roku skierowała sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2020 r. (druk nr 1329) do Komisji do Spraw Kontroli Państwowej w celu rozpatrzenia i przedstawienia opinii w trybie do 9 września bieżącego roku, a do pozostałych komisji sejmowych skierowała w celu rozpatrzenia w swoim zakresie działania oraz przedstawienia uwag i wniosków do Komisji do Spraw Kontroli Państwowej w terminie do 30 lipca.

Proszę panią dyrektor o przedstawienie informacji.

Pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli Michał Wilkowicz:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Michał Wilkowicz, pełniący obowiązki wicedyrektora departamentu.

Pozwolę sobie przedstawić skrótowo, w zakresie państwa Komisji, kwestie, które zostały obszernie zawarte w sprawozdaniu z działalności Najwyższej Izby Kontroli. Zagadnienia, które są przedmiotem prac państwa Komisji, można pogrupować na dwa obszary, w których w szczególności podejmowaliśmy badania kontrolne. Było to zapewnienie bezpieczeństwa ekonomicznego państwa. W tym zakresie przeprowadzono 23 kontrole w 2020 r. Drugi obszar to zapewnienie stabilności gospodarki i warunków jej rozwoju, w ramach którego takich kontroli było 36.

Jeśli chodzi o pierwszy obszar – zapewnienie bezpieczeństwa ekonomicznego państwa – w szczególności zajmowaliśmy się kontrolą działalności podmiotów gospodarczych z udziałem Skarbu Państwa wykonujących istotne zadania dla polskiej gospodarki. Takie kontrole zostały rozpoczęte jeszcze w 2019 r., ale kończyły się w 2020 r., jak również przeprowadzone w całości w 2020 r. W szczególności dotyczyły sprawowania nadzoru Skarbu Państwa nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa, realizacji procedur zakupowych przez spółki z udziałem Skarbu Państwa czy gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa przeznaczonymi na potrzeby państwowych jednostek organizacyjnych.

Drugi obszar, który wymieniłem, obejmował znacznie większe spektrum zagadnień, ponieważ były to praktycznie wszystkie elementy funkcjonowania polskiej gospodarki. Najistotniejsze kontrole, które warto wymienić, to rozwój sektora kosmicznego i wsparcie rozwoju elektromobilności. Ponieważ na posiedzeniach Komisji właściwych dla poszczególnych zagadnień Najwyższa Izba Kontroli prezentowała obszernie ustalenia kontroli, informacje o ich wynikach, pozwolę sobie omówić to bardzo skrótowo, natomiast jeśli byłyby oczekiwania z państwa strony uszczegółowienia informacji, wskazania jakichś konkretnych ustaleń kontroli, jesteśmy do państwa dyspozycji.

Wymienione przeze mnie kontrole były planowe, natomiast dużym obszarem działalności NIK są również kontrole doraźne, wynikające z tego, aby aktywnie reagować na dynamiczne zjawiska dziejące się w obszarze gospodarki. Jeśli chodzi o kontrole doraźne, które prowadziliśmy w 2020 r., wydaje się, że mają istotne znaczenie, przy czym chciałem zaznaczyć, że wyniki nie zostały opublikowane, gdyż kontrole nie zostały jeszcze zakończone. Chcę wymienić dwie. Pierwsza to „Realizacja wybranych projektów sektorowych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju”, ponieważ tam są wykorzystywane bardzo duże środki publiczne ukierunkowane do przedsiębiorców będących beneficjentami pomocy. Drugi temat to: „Realizacja projektów partnerstwa publiczno-prywatnego na etapie operacyjnym”. Tutaj też mamy do czynienia z wielomiliardowym mieniem publicznym, które jest do dyspozycji partnerów prywatnych w ramach umów, na podstawie których są wykonywane zadania publiczne w takiej formule z udziałem partnerów prywatnych. Chcę również zaznaczyć, że w 2020 r. nie udało się Najwyższej Izbie Kontroli przeprowadzić kontroli promocji gospodarki Polski ze względu na to, że w warunkach pandemii nie było to możliwe do zrealizowania. W zamian za to została zrealizowana kontrola doraźna zagospodarowania majątku zlikwidowanych wydziałów promocji, handlu i inwestycji ambasad i konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Na tej bazie udało się nam precyzyjnie przygotować zasadniczą kontrolę promocji gospodarki, którą obecnie prowadzimy. Udało się nam to zorganizować ze strony logistycznej, organizacyjnej.

Jeśli chodzi o efekty działalności kontrolnej Najwyższej Izby Kontroli, dane ogólne są zawarte w części trzeciej sprawozdania. Natomiast warto wskazać, że w zakresie działu Gospodarka zostały zrealizowane niektóre wnioski *de lege ferenda* formułowane w informacjach o wynikach kontroli. Warto wspomnieć o dwóch kwestiach: wykonanie w 2019 r. planu finansowego Polskiej Agencji Kosmicznej oraz realizacja programów finansowych z budżetu Unii Europejskiej. To była kontrola dotycząca działu administracji rządowej, ale wiąże się to dość istotnie z gospodarką za względu na cele i zadania Polskiej Agencji Kosmicznej. Najwyższa Izba Kontroli wniosła o podjęcie przez ministra rozwoju, w porozumieniu z ministrem finansów, działań legislacyjnych w celu wyda-

nia rozporządzenia, o którym mowa w art. 22 ust. 4 ustawy o finansach publicznych. Ten wniosek został w pełni zrealizowany. Rozporządzenie ministra rozwoju zostało wydane 14 grudnia 2020 r.

Drugim wymiernym efektem naszej kontroli była realizacja wniosku z kontroli wsparcia rozwoju elektromobilności, gdzie NIK wniosła o pilne wydanie trzech rozporządzeń na podstawie ustawy o elektromobilności. 27 sierpnia 2020 r. zostało wydane rozporządzenie ministra klimatu w sprawie sposobu informowania o rodzaju paliwa alternatywnego wykorzystywanego do napędu pojazdu samochodowego oraz oznakowania miejsc tankowania lub ładowania pojazdu samochodowego takim paliwem.

Jeśli chodzi o efekty kontroli, warto też wspomnieć o finansowych rezultatach kontroli w zakresie gospodarki. Tego typu efekty też się pojawiały. Zidentyfikowaliśmy kwoty w wysokości łącznie ponad 8 mln zł w dwóch kontrolach – kontroli wsparcia rozwoju elektromobilności i kontroli gospodarki finansowej instytutów badawczych. Pierwsza kwestia, związana z kontrolą elektromobilności, dotyczyła kwoty ponad 7 mln zł finansowych lub sprawozdawczych skutków nieprawidłowości stwierdzonej w NCBR. Natomiast w drugim przypadku – tu kwota blisko 1,5 mln zł – dotyczyło to skutków finansowych będących następstwem działań stanowiących naruszenie prawa w laboratorium aparatury pomiarowej jednostki centralnej Instytutu Energetyki w Warszawie.

Poza kontrolami, z których wynikami państwo mogą szczegółowo zapoznać się w sprawozdaniu NIK, chcę jeszcze wspomnieć, że w 2020 r. realizowaliśmy kontrole, których wyniki będą dopiero przedstawione w tym roku ze względu na cały cykl procesu kontrolnego. Warto wymienić przede wszystkim kontrolę planową dotyczącą budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego.

Zarówno w 2020 r., jak i w 2021 r. podstawowe obszary, na które ukierunkowywaliśmy nasze badania kontrolne, to były działania zapobiegające negatywnym skutkom pandemii dla polskiej gospodarki. To jest wyzwanie dla wszystkich podmiotów działających w państwie, w związku z tym działalność NIK dotyczyła i w tym roku również dotyczy tych obszarów w sposób szczególny. Drugi obszar to bezpieczeństwo energetyczne. Prowadziliśmy lub prowadzimy kontrole dotyczące odnawialnych źródeł energii, ciepłownictwa, energetyki konwencjonalnej. Trzeci obszar, który można wyróżnić, to funkcjonowanie kluczowych branż polskiej gospodarki. W tym roku zamierzamy przeprowadzić kontrolę przemysłu zbrojeniowego czy górnictwa węgla kamiennego.

Dziękuję za uwagę. Jeśli będą pytania lub potrzeba uszczegółowienia naszych informacji, jesteśmy do państwa dyspozycji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Kto z państwa posłów chciałby zabrać głos? Proszę bardzo.

Poseł Tadeusz Aziewicz (KO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, moje pytanie dotyczy teraźniejszości i przyszłości. Dotyczy niesłuchanie ważnej sprawy zarówno dla Polski, jak i Pomorza. Pan prezes Banaś w jednym z wywiadów udzielonych prasie zapowiedział, że przeprowadzi kontrolę fuzji Orlen–Lotos, jak mówimy na Pomorzu – rozbioru Lotosu. To jest dla nas niesłuchanie ważne, więc jestem ciekawy, czy jakieś prace są prowadzone w tej materii. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Dziękuję bardzo.

Proszę o odpowiedź.

Pełniący obowiązki wicedyrektor departamentu NIK Michał Wilkowicz:

Dziękuję za udzielenie głosu.

Tak, w tym zakresie prowadzimy prace analityczne, badamy dokumenty rządowe, które są dostępne w domenie publicznej, odnoszące się do strategii działalności tego sektora, jak również zbieramy wszelkie możliwe dokumenty i informacje w tym zakresie. Te kwestie są brane pod uwagę w ramach rozpoczętego procesu przygotowywania planu pracy na przyszły rok. Oczywiście na tym etapie nie ma rozstrzygnięcia, czy będzie przeprowadzona kontrola doraźna jeszcze w tym roku, czy będzie kontrola planowa mająca

charakter bardziej systemowy i szerszy, jeśli chodzi o zakres takiej kontroli. Niewątpliwie to zagadnienie jest elementem naszego stałego monitorowania i analizy.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Andrzej Gawron.

Poseł Andrzej Gawron (PiS):

Dziękuję.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, mam pytanie dotyczące partnerstwa publiczno-prywatnego. Pan dyrektor wspomniał, że była kontrola w tym zakresie. Przyjmowaliśmy w Sejmie pewne rozwiązania dotyczące wsparcia i rozwoju tego partnerstwa. Czy może pan powiedzieć więcej na temat tej kontroli? Czy rzeczywiście jest więcej takich projektów partnerstwa publiczno-prywatnego i czy nowe rozwiązania się sprawdzają? Czy ten dział się rozwija?

Drugie pytanie dotyczy Polskiej Agencji Kosmicznej. Pan mówił o rozporządzeniu, które zostało wydane, ale czy był tam również finansowy aspekt kontroli i racjonalności wydawania środków, które zostały tam przeznaczone?

Pełniący obowiązki wicedyrektor departamentu NIK Michał Wilkowicz:

Jeśli chodzi o partnerstwo publiczno-prywatne, pod koniec zeszłego roku podjęliśmy kontrolę doraźną etapu operacyjnego przedsięwzięć PPP. Kontrola była pewnego rodzaju pokłosiem naszych doświadczeń i ustaleń z kontroli z 2012 r., kiedy badaliśmy ówczesne procedury przeprowadzania przedsięwzięć partnerstwa publiczno-prywatnego – ze względu na to, że takie przedsięwzięcia są procesami wieloletnimi. Po upływie ośmiu lat chcieliśmy zobaczyć, jak wówczas zbadane przedsięwzięcia wyglądają obecnie, to znaczy jak są realizowane zadania pod względem jakościowym czy ilościowym przez partnerów prywatnych, jak wygląda nadzór nad ich wykonywaniem przez partnera prywatnego oraz nadzór nad mieniem, które podmiot publiczny przekazał partnerowi prywatnemu. Kontrola skupiła się na etapie operacyjnym, czyli kiedy dana infrastruktura została już zbudowana, jest zarządzana i udostępniana użytkownikom. Natomiast cały czas mamy na względzie – i tę kwestię również analizujemy – że w 2018 r. bardzo istotnie zostały zmienione przepisy określające procedury prowadzenia przedsięwzięć PPP. Działania miały na celu zdynamizowanie rozwoju tej formy prowadzenia zadań publicznych. Obecna kontrola doraźna, którą niedawno zakończyliśmy, służyć ma nam między innymi do przygotowania w kolejnym roku kontroli, która pozwoli nam ocenić, czy mocno zmienione w 2018 r. procedury rzeczywiście usprawniły działania w zakresie PPP. Na etapie analizy dostępnych danych można powiedzieć, że zakładane mierniki na rok 2020 w zasadzie zostały osiągnięte. Natomiast jeśli chodzi o głębsze podejście i sprawdzenie, jaka jest jakość wykonywanych zadań, jakie zjawiska są obszarami ryzyka czy nieprawidłowości – do takiej kontroli przygotowujemy się i w przyszłości mamy zamiar ją przeprowadzić.

Jeśli chodzi o Polską Agencję Kosmiczną, poza kontrolą wykonania budżetu, jaką przeprowadziliśmy w tej jednostce, również przeprowadziliśmy kontrolę sektora kosmicznego, w ramach którego skontrolowaliśmy całość zagadnień związanych z tym obszarem. Jeśli chodzi o wyniki kontroli, które mają państwo zaprezentowane w sprawozdaniu z działalności NIK za 2020 r., wykazały one skuteczność działań ministra nauki i szkolnictwa wyższego, ministra cyfryzacji, Agencji Rozwoju Przemysłu, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w zakresie osiągania strategicznego celu i celów szczegółowych „Polskiej strategii kosmicznej”. Izba również pozytywnie oceniła zaangażowanie ministra rozwoju w kształtowanie korzystnych ekonomicznie relacji z ESA, zwłaszcza w zakresie pozyskiwania kontraktów dla polskich przedsiębiorców. Natomiast NIK negatywnie oceniła ograniczoną skuteczność działań na rzecz wdrożenia kluczowych zadań wymienionych w „Polskiej strategii kosmicznej” realizowanych przez ministra właściwego do spraw gospodarki oraz przez Polską Agencję Kosmiczną. Przedmiotem negatywnej oceny było między innymi niestworzenie systemu koordynacji oraz monitorowania stopnia wykonania celu strategicznego, celów szczegółowych, wskaźników realizacji przypisanych dla

poszczególnych celów. Nie został opracowany system bieżącego monitorowania zadań wykonywanych w ramach tej strategii.

Polska Agencja Kosmiczna nierzetelnie przygotowała finansową stronę projektów „Krajowego programu kosmicznego” i naszym zdaniem to było zasadniczą przyczyną niezatwierdzenia tego projektu. Program miał stanowić fundamentalny instrument realizacji celów strategii, a w konsekwencji jego nieprzyjęcia powstało istotne ryzyko nieosiągnięcia w najbliższych latach znacznego i szybkiego zwiększenia konkurencyjności polskiego sektora kosmicznego, co także podkreślali przedsiębiorcy działający w tym sektorze. Oceniliśmy również niecelowe i naruszające przepisy ustawy o Polskiej Agencji Kosmicznej, zaniechanie nawiązania współpracy z ministrem nauki i szkolnictwa wyższego w zakresie identyfikowania i analizy potrzeb kształcenia na poziomie wyższym specjalistów w zakresie użytkowania przestrzeni kosmicznej.

Tak z grubsza wyglądały ustalenia tej kontroli. Ze względu na stwierdzone nieprawidłowości to jest obszar objęty naszą ciągłą analizą ryzyka, na podstawie której na pewno będziemy wracać do zagadnień ujętych w tej kontroli i będziemy weryfikować, na ile nasze wnioski pokontrolne posłużyły do wyeliminowania błędów, wad czy słabości realizowanej strategii kosmicznej.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Czy są jeszcze jakieś uwagi? Nie słyszę. Zamykam dyskusję.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia pozytywnej opinii o sprawozdaniu z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2020 r. (druk nr 1329)? Nie słyszę sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisja przyjmuje pozytywną opinię.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję.